

Adwokatura pamięta o Polakach zmarłych w Kazachstanie

Adw. Bartosz Grohman, członek Naczelnej Rady Adwokackiej, podczas pobytu w Kazachstanie 28 września odwiedził polskie cmentarze wojenne w Merke oraz Ługawoje. W imieniu NRA zapalił znicze i ustawił chorągiewki z napisem Adwokatura Polska Pamięta przy grobach polskich żołnierzy gen. Andersa i towarzyszących im Polaków - bezimiennych cywili, którzy zmarli z wycieńczenia po tułaczce w łagrach ZSRR.

Oba cmentarze zostały wyremontowane na zlecenie Rady Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa w 2013 r.

W Merke pochowanych jest 19 osób. Byli to żołnierze i cywile, którzy w 1942 r. chcieli dotrzeć do armii Andersa. Na skutek wycieńczenia, głodu i chorób, znaczna część uwolnionych z sowieckiej niewoli zmarła w drodze do wolnej Polski. Na cmentarzu postawiono pomniki, a na odtworzonych mogiłach ułożono płyty nagrobne z reliefem krzyża i z nazwiskami.

Napis na pomniku głosi: *„Tu spoczywają Polacy, żołnierze polskiej armii na Wschodzie Gen. Władysława Andersa i osoby cywilne, byli jeńcy, więźniowie sowieckich łagrów, zmarli w 1942 r. w drodze do ojczyzny. Cześć Ich Pamięci!”*

Cmentarz ten znajduje się na prywatnej działce państwa Amiriyi i Aslana Kikinadze, którzy od lat opiekują się tą nekropolią. Po zapaleniu zniczy, gospodarze terenu zaprosili Polaków na naprędce zorganizowany obiad i tradycyjną herbatę. Na spotkanie przybył też wójt miejscowości. Były rozmowy, wspomnianie losów Polaków. Lokalne władze dbają o to, aby podczas zajęć w lokalnej szkole podstawowej dzieci uczone były historii pobliskiego cmentarza.

Mec. Grohman wpisał się do księgi gości (niestety, mało Polaków odwiedza to odległe miejsce) i przybliżył zebranym los polskich adwokatów-żołnierzy. Tych, którzy zginęli w Katyniu oraz tych, którzy na frontach II wojny światowej walczyli o wolność swojej Ojczyzny.

Cmentarz w Ługawoje mieści groby kolejnych 49 żołnierzy Armii gen. Andersa. Ługawoje (Stacja

Ługowaja) były miejscem stacjonowania w 1942 r. 10. Dywizji Piechoty Armii Polskiej w ZSRR. W dniach 24 marca - 4 kwietnia 1942 roku 10 DP ewakuowana została do Iraku w ramach pierwszej ewakuacji jednostek Armii Polskiej z ZSRR. Nie wszystkim było dane ruszyć dalej.

W maju 2016 oba cmentarze odwiedził marszałek Senatu RP Stanisław Karczewski oraz senator RP Anna Maria Anders, córka generała Andersa.

Wizytę na obu cmentarzach udało się zorganizować z pomocą Biura Turystycznego Bezkręsy z Warszawy.

